

FFI Forsvarets
forskningsinstitutt

Frivillige organisasjoner som beredskapsressurs i totalforsvaret

Tonje Grunnan

Seniorforsker, FFI

Helseberedskapskonferansen, 20. oktober 2025

Hva er totalforsvaret?

- Et gjensidig forpliktende samarbeid mellom det sivile samfunnet og Forsvaret for å sikre best mulig utnyttelse av samfunnets samlede ressurser i hele krisespekteret – fra fred, via krise, til krig.
- To pilarer
 - Sivil del
 - Militær del

Frivillighetens plass

Foto: NKS

Foto: Anton Ligaarden/Forsvaret

Foto: Norsk Folkehjelp Kragerø

Ressurskartlegging

Ressurser og avtaler	Norske Kvinners Sanitetsforening	Norsk Folkehjelp	Norges Røde Kors
Antall medlemmer	44 000	15 552	150 731
Totalt antall beredskapsfrivillige	4955	3117	41 464 ^e
Beredskapsfrivillige med spesialisert kompetanse ^a	Ingen data	1 408	6 577
Avtaler og samarbeid med kommuner	139	Ingen data	256
Plass i kommunale beredskapsråd	101	Ingen data	Ingen data ^b
Plass i fylkesberedskapsråd	7 ^c	3 ^d	Alle

^a Felles Ressursregister (FRR). Norsk Folkehjelp har 2 379 beredskapsfrivillige med spesialisert kompetanse registrert i kompetanseregisteret.

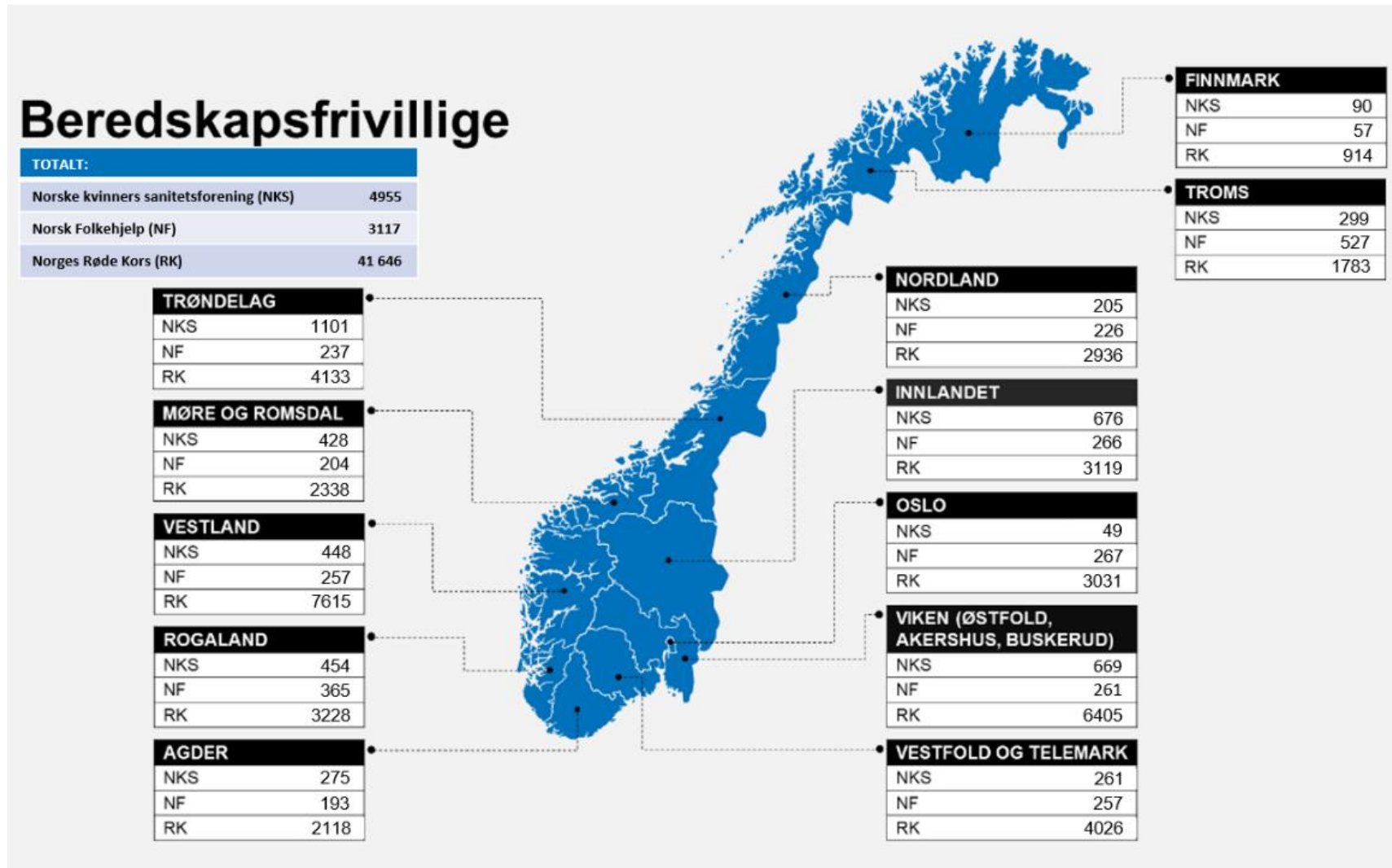
^b Der hvor Norges Røde Kors har avtaler med en kommune er de ofte representert i de beredskapsrådene.

^c Norske Kvinners Sanitetsforening er representert i fylkesberedskapsrådene i Troms og Finnmark, Nordland, Trøndelag, Innlandet, Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, Rogaland og Vestfold og Telemark.

^d Norsk Folkehjelp er representert i fylkesberedskapsrådene i Trøndelag, Innlandet og Rogaland.

^e Enkelte medlemmer er registrert i flere lokallag og det reelle tallet er nærmere 41 000.

Geografisk fordeling av beredskapsfrivillige

Beredskapsfrivillige i forhold til folketallet

Regioner

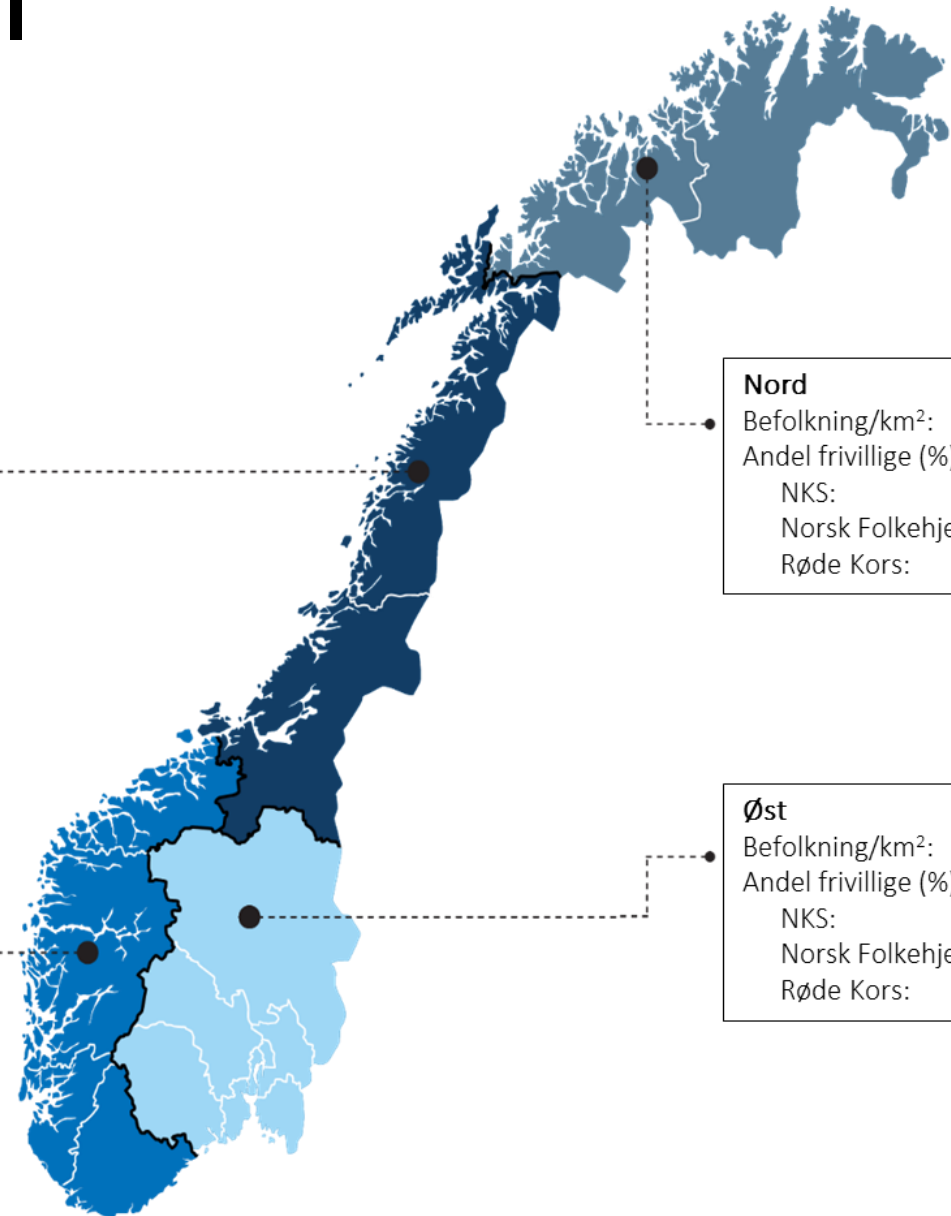
- Nord: Finnmark og Troms
- Midt: Nordland og Trøndelag
- Vest: Møre og Romsdal, Vestland, Rogaland og Agder
- Øst: Vestfold, Telemark, Buskerud, Innlandet, Akershus, Oslo og Østfold

Midt	
Befolkning/km ² :	9
Andel frivillige (%):	1,23
NKS:	0,18
Norsk Folkehjelp:	0,06
Røde Kors:	0,99

Nord	
Befolkning/km ² :	3
Andel frivillige (%):	1,52
NKS:	0,16
Norsk Folkehjelp:	0,24
Røde Kors:	1,12

Vest	
Befolkning/km ² :	23
Andel frivillige (%):	1,05
NKS:	0,09
Norsk Folkehjelp:	0,06
Røde Kors:	0,90

Øst	
Befolkning/km ² :	29
Andel frivillige (%):	0,70
NKS:	0,06
Norsk Folkehjelp:	0,04
Røde Kors:	0,60

Kjøretøy, fartøy og flyvende droner

Midt	Norsk Folkehjelp	Norges Røde Kors
Beredskapsambulanse	3	7
Snøskuter	18	83
ATV	9	50
Andre kjøretøy	5	22
Fartøy	2	30
Flyvende droner	1	2

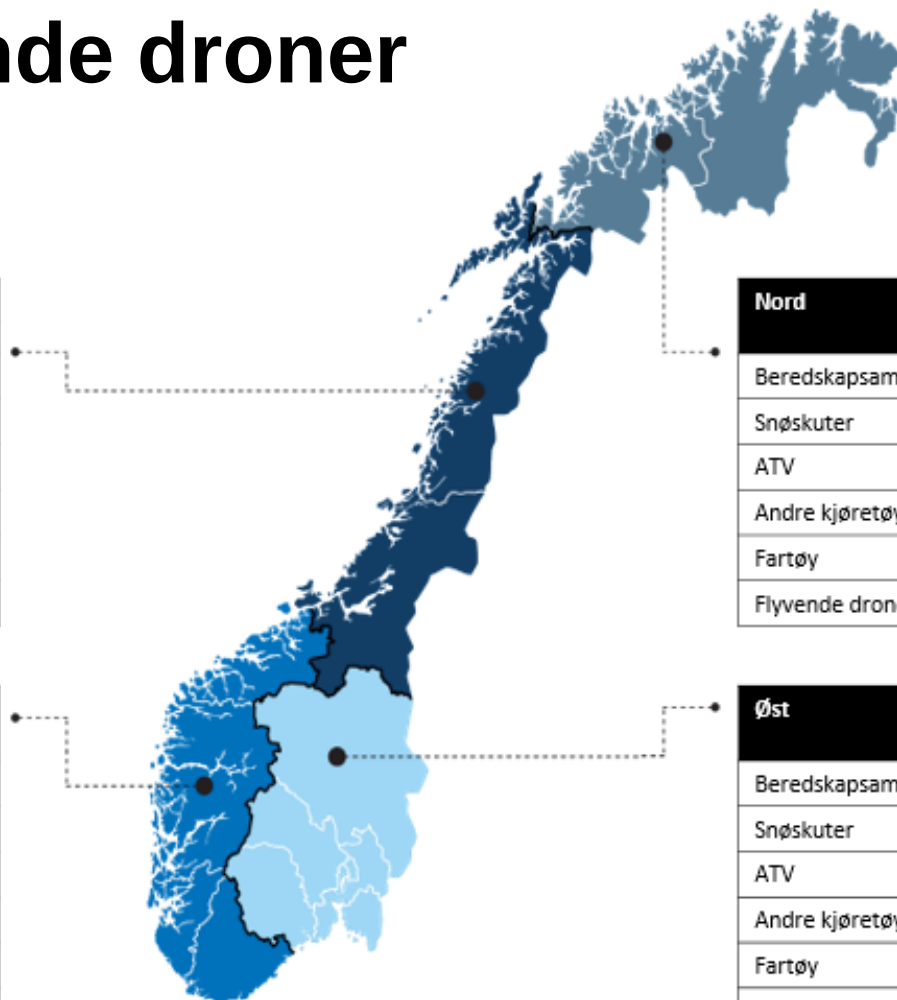
Vest	Norsk Folkehjelp	Norges Røde Kors
Beredskapsambulanse	12	21
Snøskuter	14	162
ATV	11	73
Andre kjøretøy	22	59
Fartøy	9	67
Flyvende droner	8	11

Nord	Norsk Folkehjelp	Norges Røde Kors
Beredskapsambulanse	3	0
Snøskuter	31	30
ATV	7	13
Andre kjøretøy	8	10
Fartøy	2	7
Flyvende droner	3	3

Øst	Norsk Folkehjelp	Norges Røde Kors
Beredskapsambulanse	11	32
Snøskuter	9	203
ATV	13	96
Andre kjøretøy	30	85
Fartøy	7	58
Flyvende droner	5	13

Regioner

- Nord: Finnmark og Troms
- Midt: Nordland og Trøndelag
- Vest: Møre og Romsdal, Vestland, Rogaland og Agder
- Øst: Vestfold, Telemark, Buskerud, Innlandet, Akershus, Oslo og Østfold

Utfordringer ved frivilligheten som beredskapsressurs

- Uklare roller i krig og gråsoner
- Ressursoversikter og reell beredskap
- Organisering og representasjon
- Samtidighetsproblematikk – mange hatter/roller/verv – «Tordenskiolds soldater»
- Manglende tilgang til gradert informasjon

Foto: Delia Bakke/Forsvaret.

Vurdering av frivillige beredskapsorganisasjoners rolle i totalforsvaret

- Behov for bedre organisering og samhandling
- Kjennskap til roller og ressurser er en forutsetning for effektivt samvirke og samarbeid
 - Risiko for dobbelttelling av frivillige roller
- Frivillige beredskapsorganisasjoner og sammensatte trusler
 - Frivillige har høy tillit og kan motvirke psykologiske effekter
- Koordinering av frivillig innsats i sikkerhetspolitiske kriser og væpnet konflikt
 - Krever tydeligere rammer og forståelse for krigens folkerett

Frivillige beredskapsorganisasjoner i totalforsvaret – Offentlige vurderinger

Forsvarskommisjonen:

- Frivillige er relevante aktører i krisehåndtering
- Viktige i sivilt-militært samarbeid og totalforsvar

Totalberedskapskommisjonen (NOU 2023:17):

- Frivillige må inkluderes i planverk og prosesser
- Foreslår avgiftsfritak og forsterkningsordninger

Stortingsmelding fra JD (Meld. St. 9 2024–2025):

- Frivillige er en bærebjelke i grunnberedskapen
- Styrking av den sivile delen av totalforsvaret

Hva må til?

Foto: Frederik Ringsnes

- Bedre integrering av frivillige organisasjoner i planverk og øvelser
- Tydeliggjøre roller og ansvar i hele krisespekteret
- Bedre ressursoversikter
- Prioritere eksisterende strukturer framfor nye
- Vurdere et konsept for samhandling mellom Forsvaret og de frivillige?
- Ivareta frivillighetens uavhengighet og særpreg

Foto: Khrystyna Dzyuba, Røde Kors

Frivillighetens betydning

Tillit
Lokal forankring
Handlekraft

Motstandsdyktighet

FFI

Forsvarets forskningsinstitutt

**Vi gjør kunnskap og ideer
til et effektivt forsvar**